

World Obesity Day

Henk Hoogenkamp | Auteur, futuroloog, eiwitspecialist, adviseur, investeerder en lid van de Raad van Bestuur van Ricebran Technologies in Phoenix (VS)

Hoe heeft het zover kunnen komen dat de World Health Organization (WHO) een speciale dag heeft uitgeroepen om de noodklok te luiden over het alsmaar uitdijende lichaamsgewicht van de wereldbevolking? Geen twijfel mogelijk dat obesitas (zwaarlijvigheid), ondanks alle goede voornemens van de autoriteiten, diëtisten en medische specialisten, letterlijk en figuurlijk blijft voortwoekeren.

Het is crisis! Zelfs in de groep van jongste kinderen tot adolescenten, van 5 tot 19 jaar, is er sinds 1975 een vertienvoudiging van obesitas te zien. Als deze trend zich voortzet, zijn er in 2022 meer zwaarlijvige kinderen dan ondervoede kinderen. Ja, ook in het arme Afrika. Medisch gezien zijn beide groepen 'malnourished', ze hebben een gebrek aan voedingsstoffen, ofwel eten te veel hoogcalorische producten met vooral suiker en vet. Om nog maar te zwijgen van velerlei chemische smaak-, geur- en kleuradditieven met als enige doel de consumptie op te jagen. De industrie noemt dat met een mooi woord 'bliss point', ofwel zo lang mogelijk blijven eten zonder dat er verzadiging optreedt. Herkenbaar, nietwaar?

De obesitascrisis kent geen weerga en als deze trend doorzet, zijn er in 2025 maar liefst 2,7 miljard volwassen mensen (circa 30 procent van de wereldbevolking) met overgewicht of obesitas. Ze lopen een verhoogd risico op een heel scala aan degeneratieve ziekten: lever- en hartziekten, diabetes type 2, hoge bloeddruk en vele soorten kanker. Niet te vergeten de vele heup- en knieoperaties doordat het skelet overbelast raakt. Al die mensen zullen vroeg of laat medische interventie nodig hebben. Een slecht vooruitzicht voor de hoogte van de ziektekostenpremies.

Het devies van vele 'levens'middelenfabrikanten luidt 'lekker en veel' met de hoogst mogelijke winstmarge. Obesitas komt niet alleen voor in de welvarende landen, waar chips, suiker, cola en de vette hap altijd binnen handbereik staan. De ongebreidelde toename van

lichaamsgewicht in ontwikkelingslanden is veel erger. Daar wordt zwaarlijvigheid bij kinderen en volwassenen vooral veroorzaakt door gebrek aan kwaliteitsvoeding.

Zelf ben ik ook een beetje schuldig aan het ontstaan van de 'veel-voor-weinig-voeding'. Jarenlang heb ik voor mijn Amerikaanse werkgever de wereld rondgereisd om nieuwe technologieën te introduceren. Het ging er daarbij om met behulp van soja en zetmeel veel water, vet en suiker te stabiliseren in een lekkere verpakking. Terugkijkend zijn dat verkeerde impulsen geweest van de op winst beluste westerse ingrediëntenindustrie. Het gevolg is dat de traditionele lokale voeding grotendeels heeft plaatsgemaakt voor goedkope westerse producten. Die worden met uitgekende marketingtechnieken in de markt gezet.

Als logische tegenreactie is er, vooral in de VS, een hausse van natuurproducten en gebruik van natuurlijke ingrediënten, ontdaan van E-nummers. Amazon heeft met de acquisitie van Whole Foods de toon gezet, terwijl ook McDonald's America en Canada het licht gezien hebben door - zij het met forse tegenzin - de menukaart te ontdoen van allerlei stofjes uit de chemische toverdoos. Deze 'natuurlijke' trend gaat ook in de EU meer navolging krijgen.

'Minder maar Meer' gaat de toekomst worden; een motto waarin vooral de millennials zich herkennen. Minder eten en Meer kwaliteit met als ondertoon een sterk groeiende afkeer van de marketingtrucs die kinderen stimuleren dat snacken cool is.

